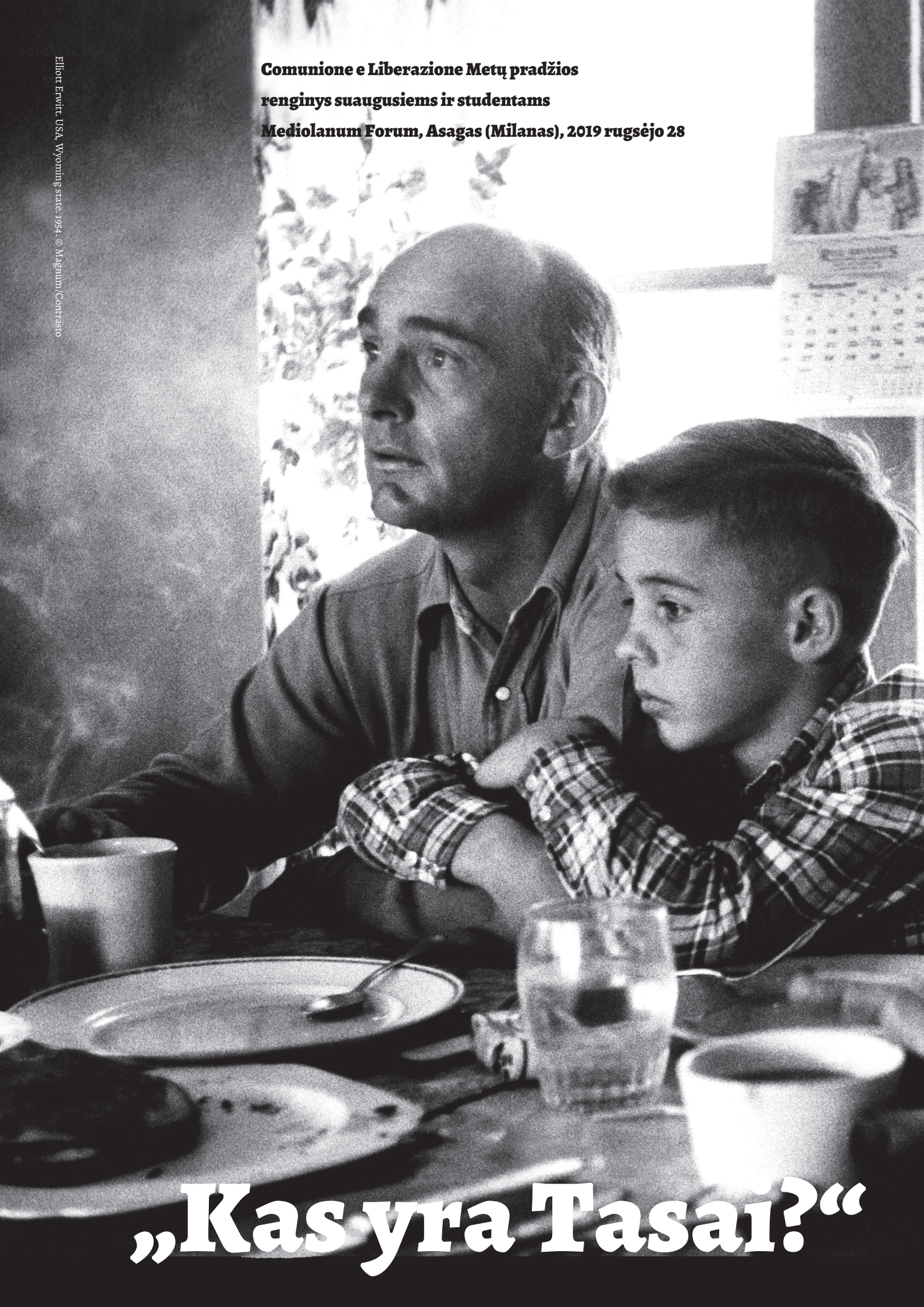

**Comunione e Liberazione Metų pradžios
renginys suaugusiems ir studentams
Mediolanum Forum, Asagas (Milanas), 2019 rugsėjo 28**

„Kas yra Tasai?“

„Kas yra Tasai?“

Comunione e Liberazione Metų pradžios renginys suaugusiems ir studentams

Mediolanum Forum, Asagas (Milanas), 2019 rugsėjo 28

Julián Carrón

Melskime Dvasios, kad mums suteiktų širdies paprastumo, kurio dėka tampame pasirengę būti Dievo pagauti.

Ateik, Šventoji Dvasia

Neseniai interviu metu, į klausimą „Kokia dažniausia nerimo priežastis?“, filosofas ir psichoanalitikas Umberto Galimberti atsakė: „Nihilizmas. Jaunimas jaučiasi blogai, bet patys nesupranta kodėl. Jiems trūksta tikslo. Jiems ateitis iš pažado pavirto į grėsmę“. Ir tuoj priduria: „1979 metais, kai ėmiausi psichoanalizės, problemų pagrindas buvo emocinis, jausminis, seksualinis. O dabar jis susijęs su prasmės nebuvimu“ (U. Galimberti, „Išėiti iš namų aštuoniolikos: reikia 12 mėnesių visuomenei naudingos veiklos“, interviu su S.Lorenzetto, „Corriere della Sera“, 2019 rugsėjo 15).

Man rodos, šie teiginiai puikiai įvardina iššūkį, su kuriuo gyvenime susiduriame kiekvienas. Tai pastebime kiekvieną dieną, asmeniniame ir visuomeniniame lygmenyje, kaip įsitikinome šiomis dienomis, kalbant apie gyvenimo pabaigos klausimus. Ant kortos pastatyta tiek daug, kad negalime viso to nuvertinti. Bet koks mūsų bandymas taip elgtis tik patvirtintų šios problemos esmę.

Nei kalbos apie svarbiausias pasaulio sistemas, nei moralizmas, nei sentimentalizmas negali atsakyti tokiam iššūkiui, nes jie nieko nekeičia. Čia iš esmės šaukiamasi kiekvieno iš mūsų gyvenimiškos patirties. Pats profesorius Galimberti tą suvokia ir į klausimą „Kokia yra egzistavimo prasmė?“ atsakė: „Turėčiau jos ieškoti pasitelkęs saiko etiką, kurią graikai vadino susivaldymu“. Pabandykime patikrinti, ar šis jo atsakymas pajėgus užpildyti „prasmės tuštumą“ ir nugalėti nihilizmą, kurį jis pats įvardino.

Nežinau, ar toks atsakymas patenkintų tokį rašytoją kaip Houellebecq, kuris viešame laiške, skirtame Bernard-Henri Lévy, parašė: „Jaučiuosi apgailėtinais, turėdamas pripažinti, jog aš vis dažniau pajausdavau poreikį būti mylimas. Žinoma, menkiausias pamąstymas kaskart mane įtikindavo, kad tokia svajonė yra absurdiška: gyvenimas yra ribotas ir atleidimas neįmanomas. Tačiau tokie pamąstymai nieko negalėdavo pakeisti, troškimas manęs nepalikdavo, ir turiu prisipažinti, nepalieka iki šiol“ (F.Sinisi, „Michel Houellebecq. Gyvenimas pasitaiko retai“, „Tracce“ n.6/2019, p.65). Houellebecq, kaip ir Galimberti, suvokia gyvenimo ribotumą, tačiau net jei mūsų manant atrodo absurdiška, tai nepanaikina troškimo būti mylimam.

„Kaip svarbu jaustis atsakingiems už šiandienos vyrų ir moterų klausimus!“, neseniai pasakė popiežius Pranciškus Popiežiškosios Tarybos surengto susitikimo apie Naujosios Evangelizacijos sklaidą dalyviams (2019 rugšėjo 21). Be to, labai dažnai tie patys klausimai kyla ir mums, ir verčia atsižvelgti į kultūrinį kontekstą, kuriame gyvename. Idant atsakytų į šią provokaciją, kun. Giussani mums pasiūlė kelią: patirtį.

1. Patirtis, visa ko ašis

„Kelias į tiesą yra patirtis“, tokia buvo šios vasaros tema. Ir štai dabar, po viso to, ką patyrėme, galime atsakyti į klausimą: „Ar tikrai kelias į tiesą yra patirtis?“. Kokie per paskutinius mėnesius mums įvykę faktai tai paliudija? Jei savo patirtyje nepastebime įvykstant tų dalykų, apie kuriuos kalbame, niekas neįtikins nei mūsų, nei kitų, kad tai tiesa. Štai kodėl kun. Giussani taip radikaliai pabrėžia patirtį: jam „tikrovė tampa akivaizdi patirtyje“, kaip yra sakęs studentams 1996 metais („Kelyje. 1992-1998“ (it. *In cammino. 1992-1998*), BUR, Milan 2014, p. 311). Todėl, pažymi, „patirtis yra visa ko ašis“ („Visatos savimonė“ (it. *L'autocoscienza del cosmo*), BUR, Milan 2000, p.274).

Vadinasi, jei nenorime charizmos paleisti vėjais, turime išsiaiškinti, ar tikrai išgyvename patirtį. „Kas nepradedo nuo patirties“, pabrėžia kun. Giussani, „tas apgaudinėja, nori apgauti save ir kitus“. Ir tęsia: „Žmogus gali pradėti tik nuo patirties“, nes ji „yra vieta, kur tikrovė atsiskleidžia [...] per tam tikrą veidą, per tam tikrus bruožus, per tam tikras savo formas“ (*ten pat*). Kyla nuostaba matant, kaip toks užsispyręs nihilistas, kaip Houellebecq, paliudija viso to dramatiškumą: jo apmąstymai tarsi sakė, kad troškimas būti mylimam yra absurdiškas, tačiau jie niekaip nepakeitė vertinimo, kuriam nebuvo įmanoma paprieštarauti: „Troškimas manęs nepalikdavo, ir turiu prisipažinti, nepalieka iki šiol“. Patirtis yra toks vertinimas. Niekas nepajėgia užgniaužti to troškimo, ir niekas nesugeba jam atsakyti.

Tai dar kartą parodo, koks esminis yra kun. Giussani metodas, nurodytas mums nuo pat pirmojo „Religinio jausmo“ skyriaus: patirtis kaip atspirties taškas yra vienintelis dalykas, leidžiantis pažinti save ir tikrovę, suprasti, kaip viskas sudėta, ir išlaisvinantis iš vergovės įvaizdžiams, schemoms, sumenkinimui, kuriems dažnai pasiduodame spaudžiami aplinkos ar aplinkinių mentaliteto, ar siekdami naudos sau.

Tačiau kas yra patirtis? „Be abejo, patirtis sutampa su ko nors „išmėginimu“, bet ypač sutampa su sprendimu, pateikiamu apie tai, kas išmėginama. Žmogus visų pirma yra sąmoninga būtybė. [...] Taigi patirtis implikuoja dalykų prasmės supratimą“ (L.Giussani, „Religinis jausmas“, Tyto alba, Vilnius 2000, p.17). Taigi galima sakyti, kad kelias į tiesą yra patirtis tik tuo atveju, jei imamės sąmoningai lyginti tai, ką išmėginame, ir mus sudarančius poreikius. Neužtenka kartoti formulės, tarsi būtų kokia mantra, jei ir toliau patirtimi laikome tai, ką išmėginame, ką jaučiame, kas lieka paviršiuje. Dažnai tam nusileidžia ir pati krikščioniškoji patirtis, pats krikščioniškas įvykis. Todėl kun. Giussani rūpi, kad mes gerai suprastume, ką jis turi omenyje, sakydamas „patirtis“.

„Patirtis yra esminis metodas, kurio dėka prigimtis palengvina sąmoningumo vystymąsi ir asmens augimą. Todėl patirtis nėra tikra, jei per ją žmogus nepastebi savo „augimo“ [to, kas mums atsitinka, pastebėjimas nėra

mechaniškas veiksmas]. Idant iš tiesų augtu, žmogus turi būti provokuojamas, padedamas kažko, kas nuo jo skiriasi, kas yra objektyvus, sutinkamas“ (L.Giussani, „Kelias į tiesą yra patirtis“ (it. *Il cammino al vero è una esperienza*), Rizzoli, Milan 2006, p.155).

Šis metodas, galiojantis bet kokioje pažinimo srityje, pritaikytinas taip pat ir Slėpiniui pažinti: „Būtent per tikrą, objektyvią patirtį žmonės pastebėjo Dievo esatį pasaulyje“. Giussani tęsia: „Šv. Jonas su įkvėpimu tai aprašo pirmiesiems krikščionims: „Gyvenimas pasirodė, ir mes regėjome ir liudijame, ir skelbiame jums amžinąjį gyvenimą, kuris buvo pas Tėvą ir pasirodė mums“. Kristaus buvimas bažnyčioje atsiskleidžia sąmoningo žmogaus istorijoje per tikrą, objektyvią [pakartoja antrą kartą] patirtį. Taip pat susitikimas su krikščioniška bendruomene ar jos žinios patikrinimas [...] yra tikra, objektyvi [ir dar kartą! Kun. Giussani primygtinai pabrėžia] patirtis“ (*ten pat*, p.156). Tris kartus kun. Giussani pakartoja, kad tai, apie ką kalbame, yra „tikra, objektyvi patirtis“. „Tikra“, reiškia faktinė, niekuo nenusileidžianti bet kokiam kitam patyrimui. Ir „objektyvi“, nes susiduriu su kažkuo, kas nesu aš, ko nesukuriu aš.

Prieš maždaug dvidešimt dienų Baijos Salvadore bičiulis pasakojo: „Nuo pat vaikystės man buvo artima protestantiškoji aplinka. Kai paaugau, buvau pakrikštytas, tačiau po kurio laiko nebenorėjau gyventi taip, kaip jie; tada nutolau ir praleidau apie metus laiko abejodamas ir net išjuokdamas religiją. Ieškojau, kur būtų kalbama apie protą ir mokslą, neigiančius religiją. Tačiau mano gyvenimas manęs netenkino. Norėjau kažko kito, bet nežinojau, kas tai galėtų būti. Ėmiau domėtis kitomis religijomis, tačiau visada palikdavau nuošalyje katalikų Bažnyčią, nes ji man atrodė klaidinga. Tai tęsėsi, kol vaikystės draugas manęs nepakvietė į mano kvartalo jaunimo šventę su kaukėmis. Aš nuėjau, nes tai neturėjo nieko bendra su religija. Tačiau išėjęs iš šventės ėmiau savęs klausti, kodėl viskas, ką perskaičiau, ignoravo katalikų Bažnyčią. Ėmiau rimčiau žiūrėti į savo klausimus. Pradėjau ne tik skaityti apie katalikų Bažnyčią, bet iš tiesų ieškoti atsakymo, kuris atitiktų mano protą ir širdį. Per šiuos ieškojimus pajaučiau, kad tai, ką perskaičiau apie katalikų Bažnyčią, mane atitiko. Man tai turėjo prasmę. Nusprendžiau atsiversti, buvau pakrikštytas katalikų Bažnyčioje, priėmiau pirmąją Komuniją, Sutvirtinimą. Buvau laimingas, bet norėjau atrasti daugiau. Norėjau vietos, kurioje galėčiau būti. Buvau matęs daug vietų, kurios man keldavo nerimą, nes palikdavo labai uždaros Bažnyčios, nuolat jaučiančios antipopiežiaus pavojų ir panašius dalykus, įspūdį. Todėl klausiau savęs: jei taip yra, kodėl verta būti kataliku? Todėl tęsiau toliau savo paieškas, kol neatradau interviu, kur Carrón pasakė: „Jei nesutinkame su tuo, kad Pranciškus yra vaistas, nesupratome, kokia yra liga“ (J. Carrón, interviu su John L. Allen ir Ines San Martin, *Cruxnow.com*, 2017 birželio 21). Man tai pasirodė įdomu, nes parodė kitokį žvilgsnį, ir nors visur kitur išvada būdavo ta pati: „Tikėkime mūsų Viešpačiu Jėzumi Kristumi“, Carrón tai pasakė tokiu būdu, kad neatrodė vien žodžiai ant popieriaus, bet gyva viltis. Prisimenu to interviu ištrauką, kuri patraukė mano dėmesį. Buvo kalbama apie nesusituokusias poras, kurios ėmė lankytis pas šeimas iš judėjimo, ir nors tos šeimos nieko nepasakė apie jų situaciją Bažnyčios atžvilgiu, tos poros nusprendė susituokti vien dėl to, kad pamatė ir susitiko tas šeimas. Tuomet pagalvojau: man tai įdomu, būtent to ir ieškojau! Ir ėmiau juo sekti. Norėjau sužinoti, kas yra Carrón ir

kas yra tie žmonės. Sekiau, susitikau žmones iš judėjimo čia, Salvadore. Pasilikau, nes pamačiau kažką kitokio, kažką, kas mane atitiko. Turbūt nebūčiau pasilikęs Bažnyčioje, jei nebūtų šios vietos, nes pažvelgiau į tikrovę naujai, ėmiau žvelgti naujai į save, labiau mylėti“. Nuostabu, kad žmogus, kuris taip aistringai ieško atsakymo į širdies poreikius, dėl savo ištikimybės patirčiai nesustojo tol, kol nerado tikrovės – istorinės, objektyvios, konkretaus Bažnyčios veido -, kuri pajėgtų jį patraukti ir atsakyti į jį sudarantį laukimą.

Turėdami omenyje visa tai, ką prisiminėme iki šios akimirkos, galime suprasti, kodėl kun. Giussani kartą prisipažino: „Svarbiausias dalykas, kurį esu gyvenime pasakęs, yra kad Dievas, Slėpinys, pasirodė, save atskleidė žmonėms taip, kad taptų jų patirties objektu. Slėpinys tampa ir mūsų patirties objektu; Jis tampa mūsų patirties objektu susitapatindamas su ženklų, sudarytu iš laiko ir erdvės“ („Visatos savimonė“, p.164-165).

Tai yra esminis dalykas. „Kad leistųsi pažįstamas, Dievas įėjo į žmogaus gyvenimą kaip žmogus, įgydamas žmogiškąjį pavidalą; tokiu būdu Jis tarsi „užvaldė“, patraukė prie savęs žmogaus mintis, gebėjimą įsivaizduoti ir meilę“ (L.Giussani-S.Alberto-J.Prades, „Kurti pėdsakus pasaulio istorijoje“ (it. *Generare tracce nella storia del mondo*) BUR, Milan 2019, p.36). Pasinaudojant šiuo testu, galima patikrinti Dievo buvimą istorijoje, t.y. Kristų, veikiantį mūsų gyvenime: ar esame Jo „užvaldyti“, patraukti.

Evangelija yra nuostabus to paliudijimas.

„Vienas fariziejus užsiprašė Jėzų pietų. Atėjęs į fariziejaus namus, jis sėdo prie stalo. Ir štai moteris, kuri buvo žinoma mieste nusidėjėle, patyrusi, kad jis fariziejaus namuose, atsinešė alebastrinį indą kvapaus tepalo ir, verkdamą priėjusi iš užpakalio prie jo kojų, ėmė laistyti jas ašaromis, šluostyti savo galvos plaukais, bučiavo jo kojas ir tepė jas tepalu. Tai matydamas fariziejus, kuris buvo Jėzų pasikvietęs, samprotavo pats vienas: „Jeigu šitas būtų pranašas, jis žinotų, kas tokia ši moteris, kuri jį paliečia, – kad ji nusidėjėle!“ O Jėzus prabilo: „Simonai, turiu tau ką pasakyti“. Tas atsiliepė: „Sakyk, Mokytojau!“ „Skolintojas turėjo du skolininkus. Vienas buvo skolingas penkis šimtus denarų, o kitas – penkiasdešimt. Jiems neturint iš ko atiduoti, jis dovanojo abiem. Katras labiau jį mylės? Simonas atsakė: „Manau, jog tasai, kuriam daugiau dovanota“. Jėzus tarė: „Teisingai nusprendei“. Ir, atsisukęs į moterį, jis tarė Simonui: „Matai šitą moterį? Aš atėjau į tavo namus, tu nedavei man vandens kojoms nusimazgoti, o ji suvilgė jas ašaromis ir nušluostė savo plaukais. Tu manęs nepabučiavai, o ji, vos man atėjus, nesiliauja bučiavusi man kojų. Tu aliejumi man galvos nepatepei, o ji tepalu patepė man kojas. Todėl aš tau sakau: jai atleidiama daugybė jos nuodėmių, nes ji labai pamilo. Kam mažai atleista, tas menkai myli“. O jai tarė: „Atleidžiama tau nuodėmės“. Sėdintieji kartu už stalo pradėjo svarstyti: „Kas gi jis toks, kad net ir nuodėmes atleidžia?!“ O jis dar tarė moteriai: „Tavo tikėjimas išgelbėjo tave. Eik rami!“ (Lk 7,36-50). Štai moteris, visa patraukta Kristaus.

Štai mums ir visam pasauliui svarbus klausimas. Jei nesame Jo patraukti, iš tiesų esame klajojanti mina, priklausome nuo savo minčių, reakcijų, mąstysenos, elgsenos. Trumpai tariant, nuo tuštumos. Į akis iškart krenta skirtumas, kai sutinkame visiškai patrauktą žmogų. Tai yra tikėjimas. Išties, Jėzus jai pasakė: „Tavo tikėjimas išgelbėjo tave“.

2. „Ar atėjęs Žmogaus Sūnus beras žemėje tikėjimą?“

Vadinasi, kartą įvykus šiam įvykiui, Dievui įėjus į istoriją kaip žmogui, kad būtų atpažintas, vienintelė problema yra ta, kurią kun. Giussani iškėlė per praėjusių Metų pradžią, įsijausdamas į Jėzaus klausimą: „Ar atėjęs Žmogaus Sūnus beras žemėje tikėjimą?“ (Lk 8,18). Kitaip tariant, mūsų problema nėra tai, ar Jis mus ras kalbančius apie Jį, organizuojančius mūsų susitikimus ar gestus, bet ar liks bent kuris Jo patrauktas, kuris leistųsi visiškai Jo pagaunamas, kad nepražūtų. Tai tegali įvykti su sąlyga, kad ta Esatis, kuri įėjo į istoriją, liks dabartyje, kaip buvo pasakyta per antrąją Brolijos rekolekcijų paskaitą. Bet ne mūsų pastangos išlaikys Jį esantį. Savo tęstinumą istorijoje užtikrino Jis pats: „Aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28,20). Taigi tikroji mūsų problema: ar esame atviri, kad priimtume Jo esatį, kaip tas bičiulis iš Salvadoro, kad pastebėtume viską, kas mums atsitinka, Jį, Jį, kuris mums atsitinka. Nėra savaime suprantama pastebėti Jo esatį tame, kas mums atsitinka ir ką vieni kitiems pasakojame.

Kaip sakė kun. Giussani per praėjusią Metų pradžią, esmė nėra priklausyti asociacijai: galime būti asociacijos nariais ir nepastebėti Jo esaties. Ne asociacija išsprendžia nihilizmo, prasmės nebuvimo problemą. Todėl kun. Giussani mums pasakė: „Tai – tikėjimas, kurio mes ieškome, tai – tikėjimas, į kurį norime pasinerti, [...] kurį norime patirti“ (L.Giussani, „Tai, kas gyva, yra dabartis!“), nes visa kita negali mūsų patraukti, išgelbėti iš nihilizmo.

Kaip tai įmanoma šiandien? Lygiai taip pat, kaip buvo pradžioje: susiduriant su patirtimi, kupina prasmės, prašančia mūsų dvasios neturto, pasirengimo būti nustebintiems. Ir būtent Jis, kai įvyksta iš naujo, mums suteikia dvasios neturto, mus padaro pasirengusius būti Jo nustebintus ir patrauktus. Nes „atėmus nuostabą, liekame kurti didingumui“ (kaip sako Heschel, cituojamas dešimtajame „Religinio jausmo“ skyriuje; ši ištrauka pasirinkta kaip Meeting 2020 pavadinimas), t.y. liekame kurti tam, kas įvyksta.

Todėl kun. Giussani mus kviečia susitapatinti su pradžia. „Kaip jie įtikėjo?“. Jis ir vėl siūlo šį klausimą, kad susitapatintume su pradžia, kuri yra viso to, kas įvyko, taisyklė, paradigma, tai, kas buvo užrašyta Šventajame Rašte: tai – metodas kiekvienai kelio akimircai. Štai kaip atsako kun. Giussani: „Žmonės tikėjo ne dėl to, kad Kristus kalbėjo, sakydamas tuos dalykus, tikėjo ne dėl to, kad Kristus padarė tuos stebuklus, tikėjo ne dėl to, kad Kristus citavo pranašus, tikėjo ne dėl to, kad Kristus prikėlė mirusius. Kiek žmonių, didžioji dauguma, jį girdėjo taip kalbant, girdėjo jį sakant tuos žodžius, jį matė darant tuos stebuklus, ir įvykis jiems neįvyko. Stebuklas ar kalbos buvo įvykio dalys, segmentai, veiksniai, bet buvo kažkas kita, daugiau, toks skirtingas dalykas, kuris kalboms ar stebuklui suteikė jų prasmę“ (L.Giussani, „Tai, kas gyva, yra dabartis!“).

Taigi kodėl jie tikėjo? „Tikėjo dėl to, kuo Kristus pasirodė esąs. Tikėjo dėl tos esaties [...]. Jie tikėjo dėl esaties. Tai ne glotni ar vangė esatis, ne beveidė esatis: tai esatis su konkrečiu veidu, esatis, sklidina žodžio, tai yra, sklidina pasiūlymo“. Žinoma, kaip dažnai pastebime, „ne bet kokia esatis yra sklidina prasmės“ (*ten pat*). Gauname daug pasiūlymų, bet kurie iš tikrųjų mus patraukia?

Kada tampa akivaizdu, kad aptikome esatį, sklidiną prasmės? Kai jaučiamės patraukti, pagauti: kaip toji nusidėjėlė, kaip buvo pradžioje. O tai atsitinka tik susidūrus su „radikalia naujiena“, kurią Giussani apibūdina „žodžiais „nenumatytas“ ir „nenumatomas“: tai – dalykas, kurio nebuvo ir kuris yra, yra ten; [...], kurio negalėjo būti, o jis yra čia“. Pasiūlymas yra kupinas prasmės, jei tai – esatis, „įtraukianti į tą prasmę žmogų, kuris perduoda šią prasmę“, jei ji ir žmogus, kuris pilnai įsitraukia į nešamą prasmę, sutampa. Kalbame apie esatį, kurios „negalima susiaurinti iki praeities“ (*ten pat*), tai – esatis, išreiškianti daugiau, nenumatyta, nenumatoma, kurios nebuvo ir kuri yra. Jei tai neįvyksta dabar, jei mums dabar nesukelia nuostabos, reiškia, kad krikščionybė mums tapo praeitimi. O vis dėlto „Tai, kas gyva, yra dabartis!“, yra ten, anksčiau nebuvo, o dabar yra. Tai suprantu iš ženklo, kad susidūrus su esatimi, kurios aš nesukūriau, realia, objektyvia, kuri nesu aš, manyje, jumoje gimsta klausimas: „Kas jis per vienas?“ (*Mt 8,27*).

Kitaip tariant, šis klausimas apibūdina kažką, kas ir toliau įvyksta šiandien, net ir per mus. Galvoju apie žmones, kurie susiduria su mūsų esatimi, kai būname kartu ar kai būname vieni, pačiomis įvairiausiomis aplinkybėmis (turiu omenyje daugybę pasakojimų apie susitikimus, įvykusius per bendruomenės vasaros atostogas ar darbe, ar universitete), ir matomo gyvenimo išskirtinumo dėka, žmogiškosios naujovės, kurią suteiktoji malonė sukuria tuose, kas ją priima, dėka, jie klausia: „Iš kur tu, iš kur jūs esate? Kodėl esate tokie?“. Po dviejų tūkstančių metų pasaulyje suskamba tas pats klausimas.

Kaip kyla toks klausimas? Šis klausimas yra šalutinis reiškiny, tai – nuoroda į kažką kitą, kas nesame mes. Būtent čia ir glūdi problema: suprasti, ką reiškia, kai kažkam iškyla toks klausimas. Kartais mes liekame nustėrę, apsilbausę, ir neklausiamo savęs: „Ką pamatė šie žmonės, kad jiems iškilo toks klausimas?“. Jie susidūrė su esatimi, kuri išreiškė kažką „daugiau“, „kažką“, kas viršijo įgimtas savybes, pastangas ar gerus norus, tai, ko iki šiol nebuvo matę („Niekad nematytas toks žmogiškumas!“). Antraip klausimas jiems nebūtų kilęs. Šis klausimas liudija apie Esatį, didingesnę už mus, veikiančią per mus, per tokius žmones, kaip mes („Kažkas kažkame“, kaip sakė kun. Giussani ir kaip prisiminėme per rekolekcijas). Klausimas kyla iš nuostabos, susidūrus su „įvykstančiu atsakymu“ į širdies troškulį, t.y. su gyvoju Kristumi, kitaip tariant, kyla iš įvykstančio Kristaus išskirtinumo, net jei jis dar nebūna atpažintas toks, koks yra.

Jei Kristaus dabar nebūtų, jei Jis nepasireikštų per žmogiškuosius ženklus, nebūtų nei nuostabos, nei klausimo: ta nuostaba, pavirstanti klausimu, iškyla tik susidūrus su gyva esatimi.

Bet mūsų buvimas taip pat reikalingas, reikia mūsų dvasios neturto, atvirumo ir pasirengimo, kad tarsi elgeta maldautume įvykstančios esaties, kuri prilygtų mūsų žmogiškajam troškimui. Nes galime susidurti su tokiu pat išskirtinumo reiškiniu ir likti akli: įvyksta tas išskirtinumas, o mes jo nematome, nenustembame, mums nekyla jokie klausimai.

Todėl net ir būdami pasinėrę į šią esatį, užuot augę su nuostaba, kuri leidžia kilti klausimams, dažnai sakome: „Aš jau visa tai žinau“. Man nusvyra rankos, kai girdžiu taip sakant: nė trupinėlio nuostabos! Tada tikrai

nejmanoma, kad kiltų kokių klausimų! Todėl jei šiandien grįšime namo su klausimu: „Kas yra Tasai?“, buvimas čia nebus bergždžias.

Galime tai patikrinti kiekvieną dieną: kaip dažnai būname nustebinti ir patraukti esaties, ir kaip dažnai „pasakojame pasakas“, kartodami žodžius ir nupasakodami faktus, kurie galbūt yra įspūdingi, bet mūsų nenustebina tas „daugiau“, įvykstantis priešais mus, ir nekyla jokie klausimai. Tai mus prives prie skeptiškumo, nes neužtenka žinoti teisingus dalykus (Galimberti mestas iššūkis mums to neleidžia), ar išstarti teisingo žodžio. Ir „atėjęs Žmogaus Sūnus“ neras tarp mūsų nė vieno, kuriam vis dar kiltų nuostaba dėl Jo esaties, kuris Jį atpažintų, realiai esantį perkeistame žmogiškume, net jei ir toliau priklausysime asociacijai. Nes ant kortos pastatyta ne asociacija, bet tikėjimas. O tikėjimas tėra Jo esaties atpažinimas, nes Jis įvyksta dabar taip pat, kaip prieš du tūkstančius metų.

Kristus, Jo įvykis, tas įvykis, kuris užkariavo kiekvieną iš mūsų, nėra uždarytas praeityje, antraip nebūtume čia; Jis nesaugomas muziejuje (mums tai buvo pasakęs popiežius Pranciškus Šv. Petro aikštėje, ar prisimenate?), nelaikomas tarp senų laikų prisiminimų: Jis yra dabar, įsikūnijęs dabar! Praeities nepakanka, kad kiekvieną iš mūsų šiandien domintų tikėjimas, kaip jos nepakako ir pradžioje. Reikėjo, kad kažkas įvyktų dabartyje.

„Jie atvyko į Kafarnaumą, ir netrukus, šabo dieną, nuėjęs į sinagogą Jėzus pradėjo mokyti [tuomet jie buvo įpratę eiti į sinagogą pasiklausyti ko nors kalbant, tačiau tą kartą jiems kilo pirmasis įspūdis]. Žmonės stebėjosi jo mokslu [daugelis mokė, daugelis pateikė pasiūlymų, komentuodami Raštus, bet] [...] jis mokė kaip turintis galią, o ne kaip Rašto aiškintojai. Jų sinagogoje tada buvo netyrosios dvasios apsėstas žmogus. Jis ėmė šaukti: „Ko tau iš mūsų reikia, Jėzau Nazarėnai? Gal atėjai mūsų pražudyti? [net ir demonai Jį atpažino.] Aš žinau, kas tu esi: Dievo šventasis!“ Jėzus sudraudė jį: „Nutilk ir išėik iš jo!“ Tuomet netyroji dvasia pradėjo jį tąsyti ir, baisiai šaukdama, išėjo iš jo. Visi [dėl Jėzaus žodžių ir veiksmy] didžiai nustebė ir klausinėjo vienas kitą: „Kas gi čia? Naujas mokslas su galia?! Jis netgi netyrosioms dvasioms įsakinėja, ir tos jo klauso!“ Gandas apie jį greitai pasklido po visą Galilėjos šalį“ (*Mk 1,21-28*). Jie dažnai girdėdavo komentuojant Raštus, tačiau nelikdavo nustebinti. Skirtumą lėmė tai, kad jie susidūrė su autoritetu, kuris, kalbėdamas tai, kas jiems buvo visiška naujiena, sukėlė klausimą: „Kas gi čia?“

Autoriteto svarbą mums paliudija pats kun. Giussani. Pasiklausykime!

Iš Luigi Giussani pokalbio su *Memores Domini* grupe (Milanas, 1991 rugsėjo 29).

Garso įrašo, panaudoto per Metų pradžios renginį 2019 rugsėjo 28, tekstas, saugomas Bažnytinės Asociacijos Memores Domini Istoriniame Archyve. Žr. „Džiaugsmas, džiugesys ir drąsa. Niekas nekuria, jei nėra kuriamas“ (it. La gioia, la letizia e l'audacia. Nessuno genera, se non è generato), „Tracce“ n.6/1997)

Luigi Giussani

Koks veiksnys yra pats svarbiausias tautos kaip tautos tikrovėje, draugijos kaip draugijos tikrovėje, kaip šįryt apmąstėme, tautos kaip tautos tikrovėje, į kurią buvome pakviesti, draugijoje, kurios dalimi esame, pranašystės vietoje, šauksmo, kad viskas yra Dievas, vietoje, tikrojo religinio jausmo vietoje?

Pats svarbiausias tautos kaip tautos, draugijos kaip draugijos veiksnys yra tai, ką vadiname „autoritetu“.

Reikia, kad mes iš esmės sunaikintume, sulygintume su žeme tą autoriteto arba „robotiško“ vedimo įvaizdį, tarsi individas, [tarsi] kalbėtume apie individus, užsidariusius bokšte, iš kurio jie vadovauja, iš kurio siunčia ženklus, iš kurio reguliuoja dalykų eigą.

Autoritetas, vedimas yra visiškai priešingi valdžiai, juose nėra nė kruopelytės žodžio „valdžia“. Todėl visiškai neaptiksime, susidūrę su Dievo tautos autoriteto sąvoka, jokiame lygmenyje, visiškai neaptiksime nė menkausio baimės šešėlio: nes valdžia reiškia baimę, ir tas, kuris nori išsilaisvinti iš baimės, turi nepaisyti valdžios. Kas yra šis autoritetas? Pateiksiu apibrėžimą. [Autoritetas –] tai vieta, nes tu taip pat esi vieta, ar ne?, asmuo yra vieta, – tai vieta, kur kova už patvirtinimą, pranašystės ir jos patikrinimo kova, tai vieta, kur kova ir patikrinimas, jog mūsų pasiūlymas, jog Kristaus pasiūlymas yra širdies suvokimui... autoritetas yra vieta, kur kova už patvirtinimą ir įsitikinimą, jog Kristaus pasiūlymas yra tikras, kad jis atsako į širdies suvokimą ir poreikius (atsako religiniam jausmui, kuris kyla iš širdies poreikių, kuris tikrina priešais esantį atsakymą), yra skaidresnis, paprastesnis (dėl to nebaugina), ir todėl ramesnis. Autoritetas yra vieta, kur širdies suvokimo, poreikių palyginimas su Kristaus žinia yra skaidresnis, paprastesnis, ir todėl ramesnis. Pasolini savo kūrinyje, kurį pastaruoju metu dažnai cituoju, sako, kad žmonės nėra išauklėti, jaunimas nėra išauklėtas, nes tas, kas ugdo, ugdo savo buvimu, ne kalbomis.

Autoritetas yra vieta, kur ryšys tarp širdies poreikių ir Kristaus pateikto atsakymo yra skaidresnis, paprastesnis, ramesnis. [Tai] parodo, kad autoritetas yra esatis, ne kalbų šaltinis. Žodžiai – taip pat būties dalis, tačiau jie yra tarsi atspindys. Kitaip tariant, autoritetas yra toks žmogus, į kurį žiūrėdamas matai, kad tai, ką sako Kristus, atitinka širdį. Taip vedama tauta.

Taigi, antroji mintis, problema nėra sekti... Problema yra sekti, bet žodis „sekti“ jos neišreiškia išsamiai ir tinkamai: ji geriau perteikiama žodžiu „sūnystė“. Esame autoriteto vaikai. Sūnus perima tėvo kilmę, ją įsisavina, sūnų sudaro iš tėvo ateinanti kilmė, jis sudarytas iš tėvo. Todėl jis visas įtrauktas. Autoritetas mane įtraukia visą, tai nėra žodis, kuris mane gąsdina ar baugina, ar kuriuo „seku“. Jis mane įtraukia. Todėl žodis „autoritetas“...

būtent žodis „autoritetas“ galėtų būti sinonimas žodžiui „tėvystė“, vadinasi, kūrybingumui, kūrimui, *genus* perdavimui, gyvenimo kilmės perdavimui. Gyvenimo kilmė yra manasis „aš“, kurį pagauna ir perkeičia šis santykis.

Žodis „autoritetas“, kuris atitinka žodį „tėvystė“, palydimas žodžio „laisvė“, suteikia laisvę. Būti sūnumis yra laisvė. Išties, Evangelijoje daug kur sakoma: „Sakyk, – tarė Jėzus Petru, – ar karaliaus sūnus turi mokėti karaliui mokestį? Ne, tai tarnų užduotis, nes tai, kas tėvo, yra ir sūnaus“.

Todėl autoritetas yra tikras arba tokiu laikomas tada, kai leidžia pasireikšti mano laisvei, leidžia pasireikšti mano asmeniniam sąmoningumui ir mano asmeninei atsakomybei, mano asmeniniam sąmoningumui ir atsakomybei.

Todėl, kaip teisingai buvo pastebėta, kai Jėzus atsigręžė ir paklausė: „O kuo jūs mane laikote?“, o Petras atsakė: „Tu esi Kristus, gyvojo Dievo Sūnus“, Kristaus klausimas leido Petru pereiti nuo draugo logikos – iki tos akimirkos jis buvo draugas, pažįstamas, – prie asmeninio sąmoningumo atsakomybės, prie asmeninės atsakomybės tvarkos. Tai jo atsakomybė ištarė: „Tu esi Kristus, Dievo Sūnus“; draugystė, jungusi jį su Kristumi, tą akimirką tapo, buvo netikėtai nušviesta asmeninio sąmoningumo ir atsakomybės, sąmoningumo ir atsakomybės, per kuriuos pasireiškė. Neįmanomas santykis su autoriteto vieta, su tuo, kas yra autoritetas, jei nejaučiame, kaip pasireiškia mūsų laisvė per asmeninį sąmoningumą ir asmeninę atsakomybę.

Trečia: tuomet autoritetas, jei suteikia tokią laisvę, tampa paguodos vieta ir paverčia paguodos vieta visą draugiją, visą tautą. Kuria prasme? Tai – paguodos vieta, nes jei matau žmogų, kuriame Kristus nugalėjo, nugalė, pasitvirtina, įtikina ir perkeičia, parodo, kad atsako į širdies poreikius, jei tas žmogus man tai parodo, paliudija, jei matydamas tą žmogų suprantu, kad jame visa tai vyksta, tuomet imu suprasti, kad tai įvyksta ir draugijoje; tuomet, koks aš bebūčiau, kaip besijausčiau, kaip arti ar toli bebūčiau nuėjęs, aš tarsiu prisipildau paguodos: „Džiaugiuosi tavo kelio įsakais“, jie mane guodžia, nes Kristus nugalė.

Autoritetas yra vieta, kur tampa akivaizdi Kristaus pergalė. Ką reiškia Kristaus pergalė? Kad Kristus įrodo, net regimuose dalykuose, paliečia ir regimus dalykus, įrodo, kad atsako, kad atsako į širdies poreikius itin įtaigiai ir pranašišškai. Tai įvyks ir man. Atrodo neįmanoma. Tam, kuris yra autoritetas, taip pat buvo neįmanoma, o dabar įmanoma, tai realu. Kristus nugalė.

Taigi, autoritetas yra tėvystės vieta, kur naujas gyvenimas – tas, kuriame Kristus atsako širdžiai, [atsako į tai,] dėl ko žmogus buvo sukurtas, kuriame Kristus atsako širdžiai, – yra skaidresnis, skaidresnis ir aiškesnis. Toks yra tikrasis autoritetas. Todėl moterėlė, kuri įmeta monetą į aukų skryniją šventykloje, gali būti didesnis autoritetas už fariziejų vadovą. Šis tėviškas, kuriantis autoritetas pasireiškia per didesnės laisvės, asmeninio sąmoningumo ir asmeninės atsakomybės patyrimą, todėl net jei visi pasitrauktų, jei visi dingtų, jei visi išduotų – kaip sakoma toje nuostabioje ištraukoje, kurią pacitavau per praėjusią metų pradžią, pirmąją metų pradžią, – net jei visi išduotų, aš tau tariu „Taip!“. Asmeninis sąmoningumas ir atsakomybė. Todėl autoritetas yra paguodos vieta,

kur matosi Kristaus pergalė. Tokiu būdu autoritetas įvykdo savo tikrąją užduotį, nes iškelia tautą, leidžia suprasti, kad visa tauta, visa draugija yra Kristaus pergalės vieta. ■

Carrón

Autoritetas yra pats svarbiausias tautos elementas, nes be autoriteto tauta nesusikuria. Todėl kiekvienas iš mūsų yra pašauktas atpažinti autoritetą ten, kur esame, nes, kaip ką tik girdėjome, „moterėlė, kuri įmeta monetą į aukų skrynią šventykloje, gali būti didesnis autoritetas už fariziejų vadovą“. Kuo jis pasireiškia? Autoritetas yra žmogus, kurį matydamas suprantu, kad „Kristus atsako širdžiai“, ir todėl tai paguodžia mus visus, kokioje kelio atkarpoje bebūtume.

Per bendruomenės mokyklą viena pažįstama papasakojo: „Dėl asmeninių priežasčių pernai nutariau išeiti iš judėjimo ir išstoti iš Brolijos. Jūs paklausite: „Ką tuomet čia darai?“. Praėjusią gegužę man atsitiko vienas dalykas, kuris gali pasirodyti itin banalus: patekau į avariją, važiuodama į vakarienę su kolegomis. Kadangi susidūrimas buvo labai stiprus, buvau nugabenta į ligoninę, kur išgyvenau nuostabų laukimą, nes ten įvyko tai, kas mane sugrąžino čia. Pasižymėjau punktus iš Brolijos rekolekcijų, kuriuos norėčiau pabrėžti: „Iš kur visa tai? Turime gerai suprasti, iš kur tai ateina, antraip kodėl turėtume čia sugrįžti? Visa tai ateina iš gyvojo Kristaus“. Tuomet kalba apie „vietą“. Apie antrą valandą nakties mane apžiūrėjo gydytojas. Buvau labai išsigandusi, bijojau, kad nebūtų įvykę kas baisaus. Niekada nepamiršiu to gydytojo žvilgsnio, kuris į mane pažvelgė su tokiu žmogiškumu, kad paklausiau savęs: „Kas esi tu, kuris į mane taip žiūri?“. Ir tuomet susiejau šiuos du dalykus: „Aš šią akimirką sugebu atpažinti, kad tai ne dėl to žmogaus, bet kad priešais mane yra kažkas, kas nurodo į kitą dalyką“. Patekau į greitąją pagalbą dėl avarijos, išėjau „sužeista“ to žvilgsnio. Kelias dienas gyvenau mąstydamą apie tą žvilgsnį ir tą klausimą. Tuomet užpuoliau judėjimo sekretoriata, kad duotų kontaktus, nes aš tokį žvilgsnį jau buvau mačiusi ir atpažinusi, ir buvau išmokusi atpažinti tokį žvilgsnį tik judėjimo ugdymo dėka. Tai, kas man atsitiko, yra objektyvus, realus faktas. Po tos avarijos žmonės man sakydavo: „Pasikeitė tavo žvilgsnis, tu nebesi tu. Kas tau atsitiko?“. Negalėjau to paaiškinti, todėl vėl ėmiau ieškoti judėjimo. Kodėl? Nes nenorėjau prarasti to, ką buvau susitikusi. Norėjau išlaikyti tą atpažinimą, ir vienintelė vieta, kuri man galėtų padėti, yra bendruomenės mokykla, nes čia buvau išmokyta Jį atpažinti ir Juo gyventi“.

Štai žmogus, kuriame regima Kristaus pergalė. „Autoritetas mane įtraukia visą“, kaip sakė kun. Giussani: aš toks nustebintas Kristaus, nugalinčio kitame žmoguje (koks jis bebūtų), kad negaliu netrokšti atiduoti visko, negaliu išvengti būti įtrauktas visas. Autoritetas mane įtraukia visą. Kaip man parašė vienas iš jūsų: „Mano gyvenimas visada yra pradžia, pradėti nuo šios Esaties, tam tikros Esaties atpažinimo. Tik iš jo gali atsirasti entuziazmas, džiaugsmas, gyvenimo džiugesys. Esatis pajėgia iš manęs išgauti tai, ko niekas kitas neišgauna. Tik Kristus pajėgia išgauti iš manęs paklusimą, prisirišimą, meilę, kuri niekam neprilygsta“. Ar suprantate, kodėl tai vienintelis dalykas, galintis nugalėti nihilizmą?

Tačiau toks visiškasis įsitraukimas yra paradoksas, nes manęs nepadarо vergu, bet pagaliau mane išlaisvina. Autoritetas yra „laisvės šaltinis“, „leidžia pasireikšti mano laisvei“. „Šis žmogus kalba kaip turintis galią. Kas yra autoritetas? Dantės trečioje „Rojaus“ giesmėje yra tai mininti frazė, ji tiesiog tobula: „Atsigręžė į didesnio troškimo ženklą“, atsigręžė į ženklą, į tą veidą, kuris buvo kupinas troškimo ir kuris savo ruožtu sukėlė didesnį troškimą. Autoritetas yra naujas veidas, kupinas „didesnio troškimo“. Kun. Giussani tęsia: „Tik susidūrus su autoritetu, autentiškas džiaugsmas ima lietus pro mūsų duris, peržengia mūsų asmenybės slenkstį: žvelgdami į tą naują žmogišką veidą, pajaučiame *atitimumą* tam, ko laukia širdis, todėl atrandame linksmumą. Be autoriteto nėra linksmumo; gali būti „pasitenkinimas“ ar, labai norint, „malonumas“, bet tai nebus tas žmogiškas laisvės, minčių ir širdies, akių ir žodžių linksmumas“ („Krikščioniškasis įvykis“ (it. *L'avvenimento cristiano*), BUR, Milan 2003, p.16-17).

Tik jei Kristus mus taip pagauna, galime rizikuoti, kaip ta nusidėjėle, kuri paliudijo laisvę būti savimi ir nebijoti aplinkinių žvilgsnio, nesileisti paveikiama ją apsupusių žmonių apkalbų, nuomonių, reakcijų. Jos nesulaikė jokia baimė, ji nesileido į kompromisą su vyravusiu mentalitetu. Ji neturėjo ką prarasti. Visi ją laikė nusidėjėle, ką ji galėjo prarasti? Todėl ji turėjo drąsos būti visa pagauta Kristaus. Ne užsidariusi savo kambaryje, bet priešais visus. Sukeldama visų reakciją, taip pat ir Jėzaus. Tačiau Jis neapsigauna, žino, kas ji tokia. Ir per Jo žvilgsnį bei reakciją atsiskleidžia unikalūs Jo išskirtinumas. Atimantis žadą.

Šiandien tokia laisvė yra esminė, norint ugdyti, rizikuoti mylėti nesisavinant, išlaikant tą atstumą, kuris leidžia pasirodyti Jo esąčiai, neužšaldant savo žmogiškumo, idant krikščionybė nebūtų susiaurinta iki vertybių, kurios yra „pernelyg tyros, pernelyg išblyškusios“, kaip sakė Lubac, kad patrauktų ir sužadintų susidomėjimą pačiame „aš“ branduolyje („Ateistinio humanizmo drama“ (it. *Il dramma dell'umanesimo ateo*), 2 tomas, Jaca Book, Milan 1992, p.59).

Būtent dėl to norime tapti sūnumis, tapti „gyvenimo kilmės“, kurios prisipildėme, dalimi, iš kurios matosi Kristaus pergalė. „Gyvenimo kilmė yra manasis „aš“, kurį pagauna ir perkeičia šis santykis“. Sūnus yra laisvas skleistis nešamą išskirtinumą, gautą iš kito, kuris jį nuolat kuria. Kaip sako Šv. Paulius: „Mes ne save pačius skelbiame, bet Kristų Jėzų kaip Viešpatį“. Kaip Jį skelbia? „Save tেলাikydami jūsų tarnais dėl Jėzaus. Pats Dievas, kuris yra taręs: Iš tamsos tenušvinta šviesa!, sušvito mūsų širdyse, kad pažintume Dievo šlovę, spindinčią Kristaus veide. Deja, šitą lobį mes nešiojamės moliniuose induose, kad būtų aišku, jog ta galybės gausa plaukia ne iš mūsų, bet iš Dievo“ (2 Kor 4,5-7).

3. Niekas nekuria, jei dabar nėra kuriamas

Autoritetas yra tėvystė dabartyje, kaip ką tik išgirdome iš kun. Giussani.

Tai itin svarbu kiekvienam iš mūsų: „Žmogus negali būti tėvu, kūrėju, jei neturi nieko, kas jam būtų kaip tėvas. Ne [dėmesio] jei „neturėjo“ [tėvo], bet jei „neturi“ [dabar] nieko, kas jam būtų kaip tėvas. Nes jei jis neturi nieko, kas jam būtų kaip tėvas, reiškia, kad nekalbama apie įvykį, [...] nekalbama apie kūrimą. *Kūrimas yra*

dabarties veiksmas“ (L.Giussani, „Džiaugsmas, džiugesys ir drąsa. Niekas nekuria, jei nėra kuriamas“ (it. *La gioia, la letizia e l'audacia. Nessuno genera, se non è generato*), „Tracce“ n.6/1997, p.II, IV). Tai matosi iš tolo. Kas turi tėvą? Tas, kas dabar yra kuriamas. Kai nueiname pas kokią šeimą į namus, matome, kas yra sūnus, kas yra kuriamas tą akimirka, o kas ne; kas nėra kuriamas, ginasi, bijo tėvo.

Taigi, „situacija kito atžvilgiu yra susiklosčiusi situacija, tačiau tėvystės kaip susiklosčiusios situacijos įgyvendinimas yra dabarties reiškiny. Tėvo turėjimas yra susiklosčiusi situacija, nes tai – žmogaus istorijos dalis. Jei 1954 metais būčiau nuėjęs ne į Berchet, bet į kokį kitą licėjų, viskas būtų susiklostę kitaip. Situacija išlieka, bet kūrimas, tai, kas tėvystėje yra įdomu, yra esatis, tai, kas yra dabar. Todėl negalime būti kūrėjais, jei neturime tėvo, jei nesame kuriami“, nes „kas neturi tėvo, tas turi „prieraišumo negalią“. Kas turi tokią prieraišumo negalią, yra turėjęs tėvą, bet jo nebeturi dabar. Asmeninė tėvystė, tėvystė kuria „aš“; tiksliau [...] kuria ne „aš“, o „aš“ veiksmus“ (*ten pat, p.IV*).

Todėl Giussani užbaigia: „Niekas nekuria, jei nėra kuriamas. Ne „jei nebuvo kuriamas“, bet „jei nėra kuriamas“. Su tokiu tėvystės suvokimu labiausiai kovojo švietimo epochos kultūra“ (*ten pat*), tačiau ir tarp mūsų dažnai vyrauja toks mentalitetas.

Vadinasi, kad būtų įmanoma ugdyti šiandien – tėvams vaikus, mokytojams mokinius -, kad būtų galima pradėti iš pradžių, kad būtų galima įnešti savo indėlį į tokį dramatišką istorijos momentą, neužtenka prisiminti praeities, reikia esančios tėvystės. Kad šiandien būtų galima kurti, reikia esančios esaties, nesulyginamos su praeitimi, kuri išreikštų „daugiau“, tai, kas nenumatyta, nenumatoma, tai, ko nebuvo ir kas dabar yra.

Neseniai apie tai kalbėjo popiežius Pranciškus misionieriams iš Popiežiškojo užsienio misijų instituto (PIME): „Evan gelizavimas – tai mirusio ir prisikėlusio Jėzaus Kristaus liudijimas. Tai jis patraukia žmones prie savęs. Šitaip, o ne prozelitizmu, auga Bažnyčia, kaip yra pasakęs Benediktas XVI“ (*Kalba Generalinei PIME asamblėjai, 2019 gegužės 20*).

Kur tai įvyksta? Kur Jis patraukia? Kur Jis sužavi? Patraukia ir sužavi ten, kur žmogus susiduria su konkrečia esatimi, tokia kaip tu, ir todėl klausia: „Kodėl tu esi toks?“. „Kas jis per vienas?“. Žmonės to klausia žvelgdami į tave, dabar, dabartyje.

Tu, būdamas savimi, savo gyvenimu skelbi Jėzų Kristų, leidi pamatyti Jėzų. Pasolini (kurį cituoja kun. Giussani), pasaulietišškai kalbėdamas apie ugdymo reiškiny, yra pasakęs: „Jei kas [...] būtų tave išugdęs, būtų tai padaręs savo buvimu, ne kalbomis“ („Liuterio laišakai“ (it. *Lettere luterane*), Einaudi, Turinas 1976, p.44). Tai ir yra misija: kad Kristus pasirodytų per mano asmenį, per tai, kaip išgyvenu tikrovę, t.y. kad aš liudyčiau Jo vykdomą kūrimą, tai, kad Jis mane tokį padarė, mane tokiu pavertė, kad mane tokį sukūrė, suteikė tokį žvilgsnį ir tokią laikyseną priešais dalykus: kad esu sūnus, tos pačios tėvo kilmės.

Vienas studentas man papasakojo, kad prieš kurį laiką į butą, kuriame jis gyvena, atsikraustė dirbantis jaunuolis. Jis nesilanko Bažnyčioje, ir dėl darbo gyvena labai skirtingu ritmu, eina vėlai miegoti, niekada nebūna per

vakarienę. Žodžiu, atrode, kad jam tas butas buvo tik nakvynė, nieko daugiau. Kol vieną vakarą neatėjo vakarienės studento draugas, kuris, nustebintas to, ką pamatė, ėmė sakyti: „Koks gražus jūsų butas!“, ir pastebėti dalykus, kurių anas, ten gyvendamas, nepastebėjo. Ir štai, išeina iš kambario dirbantis jaunuolis (niekas nežinojo, kad jis buvo grįžęs), atsisėda prie stalo ir ima kalbėtis su tuo draugu. Studentas nekreipia dėmesio, bet kitą rytą jam paskambina draugas ir sako: „Žinok, tas jaunuolis labai ieško, matosi, kad kažką jumyse pastebėjo“. Tą patį rytą studentas nutaria važiuoti prie upės nusimaudyti ir nedrąsiai pasiūlo tam jaunuoliui: „Nori kartu?“, o tas: „Taip, noriu“. Atvažiavus prie upės, jis ėmė pasakoti, ką jam reiškia atsikraustymas į tą butą: „Aš iškart pastebėjau, kad jumyse yra kažkas kitokio“. Niekas jam nebuvo sakęs, kad dauguma buto gyventojų – iš judėjimo. Kambariulyje, kuriuo dalinosi su kitu studentu, jis rado knygutę „Unikalūs idealo balsai“ (it. *La voce unica dell'ideale*, San Paolo 2018): „Aš ją visą perskaičiau, – ir pridūrė, – ir padovanojau savo broliui, kuriam prasideda paskutiniai metai mokykloje, nes reikia tokio dalyko“. Tada pasakė: „Norėčiau geriau su jumis susipažinti“, ir dar: „Ar gali išmokyti mane melstis?“. Studentas savo pasakojimą pabaigė taip: „To įvykio išvakarėse norėjau paprašyti draugų sukalbėti maldą vakarui besibaigiant, bet tada pagalvojau: čia yra ir jis, gal tiek to, nereikia, kodėl jam turėtų rūpėti melstis? Štai, aš nemačiau to, ką mano svečias iškart pastebėjo; visa laimė, nes jo atviras žvilgsnis pripildė ir mane“.

Kokio reikia dvasios neturto, kad leistumės kuriami to, kas prisijungė paskutinis! Kaip liudija šis atvejis, mums dažnai kyla rizika laikyti dalykus savaime suprantamais. Iš ko tai matosi? Iš to, kad mumyse nebelieka nuostabos. Regime nuostabius dalykus, jie tiesiai priešais mūsų akis, po nosimi, bet mes jų nepastebime, nesuvokiame, kas iš tikrųjų vyksta, kai vyksta. Nesugebame pamatyti Kristaus pergalės, kai ji vyksta tiesiai priešais mūsų akis.

Ir dabar nutinka taip, kaip buvo pradžioje, kaip pasakojama Evangelijoje: „Sugrįžus į Kafarnaumą, prisiartino prie Jėzaus šimtininkas, maldaudamas: „Viešpatie, mano tarnas guli namie paralyžiuotas ir baisiai kankinasi“. Jėzus jam tarė: „Einu pagydysiu jį“. Šimtininkas atsakė: „Viešpatie, nesu vertas, kad užeitum po mano stogu, bet tik tark žodį, ir mano tarnas pasveiks. Juk ir aš, pats būdamas valdinys, turiu sau pavaldžių kareivių. Taigi sakau vienam: „Eik!“, ir jis eina; sakau kitam: „Ateik čionai!“, ir jis ateina; sakau tarnui: „Daryk tai!“, ir jis daro“. Tai girdėdamas, Jėzus stebėjosi ir kalbėjo einantiems iš paskos: „Iš tiesų sakau jums: niekur Izraelyje neradau tokio tikėjimo!“. Jis tai pamatė, žvelgdamas į pagonį! Izraelyje nebuvo radęs didesnio tikėjimo. Todėl priduria: „Todėl aš jums sakau: daugelis ateis iš rytų ir vakarų [tie, kurie prisijungs paskutiniai – pagonys] ir susės dangaus karalystėje prie stalo su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. O karalystės vaikai [tie, kurie buvo pakviesti pirmieji] bus išmesti laukan į tamsybes“ (Mt 8,5-12). Ir ne dėl to, kad Jis juos išvarys, bet jie patys atsiskirs, nes Jo neatpažins. Paskutinieji, kaip šimtininkas, gali atpažinti tai, ko vaikai, kuriems pirmiau už visus kitus buvo skirta Jėzaus žinia, neatpažįsta.

Tokia štai drama. Mes, „karalystės vaikai“, kurie su Juo valgėme ir gėrėme, kurie esame krikščioniškos bendruomenės dalimi, galime nesuprasti to, kas dabar vyksta, o štai paskutiniai supranta. Todėl netenkame tos

naujienos, kurią Kristus atneša į istoriją, ne praeityje, bet dabar, būtent tą naujieną, kurią paskutiniai atpažįsta, o mes ir toliau diskutuojame apie „savo reikalus“ ir pasiduodame pasaulio mentalitetui, paklūstame taisyklėms. Kai trūksta nuostabos, imamės taisyklių, strategijų, kaip yra pasakęs Jonas Paulius I, kun. Giussani daug kartų yra citavęs šią frazę: „Tikroji Bažnyčios, kuriai patinka save vadinti modernia [t.y. krikščionių, kurie pasiduoda pasaulio mentalitetui], drama yra tai, kad jie bando pataisyti Kristaus įvykio nuostabą taisyklėmis“ (Jonas Paulius I, „Humilitas“, n.3/2001, p.10). Kun. Giussani taip komentuoja šią ištrauką: „Kai atsisakoma nuostabos [kai niekuo nebesistebime ir neatpažįstame to, kas įvyksta, kai įvyksta, t.y. Kristaus įvykio, kuris uždega tavo veidą ir leidžia jam atsiskleisti] [...], neįmanoma neversti savo suskaldyto gyvenimo laikytis taisyklių“ („Kelyje. 1992-1998“ (it. *In cammino. 1992-1998*), p.107-108).

Priešingai, „krikščioniškas įvykis yra susitikimas su žmogiška tikrove, kuri perteikia akivaizdų dieviškumo, kuris pasilenkė prie mūsų ir įėjo į mūsų gyvenimą, atitikimą tam, kas esame. Šis susitikimas leidžia man naujai pažvelgti į save, man mane atskleidžia, *parodo savo atitikimą* tam, kas esu: *man leidžia pastebėti* tai, kas esu, tai, ko noriu, nes leidžia suprasti, kad tai, ką jis atneša, yra būtent tai, ko noriu [...]. Tarsi sakytų: „Pažvelk [pažvelk!], koks esi, ir pasakyk, ar aš nesu atsakymas: tik dėl to, kas savęs nepažįsti, gali manyti, kad aš tavęs neatitinku, ir rinktis kažką kitą būti tavojo „aš“ prasme“ [ir taip Mane prarasti]“ (*ten pat*, p.111-112).

Galiausiai Giussani mus perspėja, kad nuolat esame pavojuje. Kokiam? Manyti, kad galime išsiugdyti savarankiškai, be tėvo: „Laikui bėgant, kyla pavojus išsiugdyti taip, kaip išsiugdo sūnus, nepaisydamas tėvo: jis eina savo keliu ir nepaiso tėvo“, tokiu būdu „sūnūs nebėra tėvo sūnūs, jie – laikini mokiniai [tobulas apibūdinimas: mes dažnai būname „laikini mokiniai“], kad išmoktų veikti; kai jie išmoksta veikti, tampa savarankiški [kai galime veikti, tampame savarankiški, galime apseiti ir be tėvo]. [...] Tačiau jei esi sūnus, augini ir atnaujini visa tai, ką tėvas yra pasakęs“ (Užrašai iš CL atsakingųjų tarybos, Milanai, 1992 liepos 24, saugomi Milane, Judėjimo sekretoriato).

Su štai tokiu iššūkiu mums tenka susidurti beprasidedant šiems metams: gyventi siekiant pastebėti mus kuriančią esatį, tuos autoritetus, kurie nugali nihilizmą, tokią išskirtinę esatį, kuri mus verstų klausti: „Kas yra Tasai?“.

„Dievas mus myli“, neseniai pasakė popiežius Pranciškus, „ir jis yra mums toks artimas, kad net neįmanoma to apsaityti. Jis prisiėmė mūsų kūną, kad mus išgelbėtų. Ši žinia – mūsų tikėjimo šerdis, ja turi prasidėti ir gyvuoti bet kokia mūsų iniciatyva. Mes egzistuojame tam, kad šis artumas būtų apčiuopiamas. Tačiau, kad galėtume įtikinamai kitiems skelbti Dievo artumą, pirmiausia mes patys turime kasdien juo gyventi...“ (*Kalba susitikime su vyskupais, dalyvavusiais kursuose, kuriuos surengė Vyskupų kongregacija ir Rytų Bažnyčių kongregacija*, 2019 rugsėjo 12). Tik tapę sūnumis, tik patyrę tėvystę, galėsime vieni kitiems paliudyti ir tiems, kurie mus susitiks kelyje, perduoti atsakymą šiandien dominuojančiai prasmės tuštumai. ■